

Drafting a model of the role of antisocial behaviors in male futsal league players in Iran

Abstract

The purpose of the present research was to develop a model for the role of antisocial behaviors in male players of the Iranian futsal league. The research method was descriptive-survey and, in terms of purpose, applied, conducted in a field setting. The statistical population consisted of sports management professors, managers, coaches, and expert athletes involved in professional sports activities across the country. The sample was selected through convenience sampling, consisting of 385 participants from the statistical population. The research instrument was a researcher-made questionnaire, whose validity was confirmed by 12 sports management professors and specialists. The reliability of the research was obtained using Cronbach's alpha coefficient, which was 0.77. Data analysis was carried out using descriptive statistics and structural equation modeling through SPSS version 25 and PLS version 3 software. The results showed that competitive pressure, culture, behavioral patterns, laws, social systems, discrimination, and corruption in sports could lead to the emergence of antisocial behaviors among male players in the Iranian futsal league. Competitive pressure in the professional futsal environment can lead to excessive competition and stress due to striving for superiority, which might cause players to engage in antisocial behaviors. Additionally, existing cultural and behavioral patterns, as well as laws and the social system, can either promote antisocial behavioral patterns or aid in preventing antisocial behaviors.

Keywords: Antisocial Behaviors, Male Players, Iranian Futsal League.

تدوین مدل نقش رفتارهای ضد اجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، تدوین مدل نقش رفتارهای ضد اجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران بود. روش تحقیق حاضر، روش تحقیق حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی و از لحاظ هدف، کاربردی بود که به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق اساتید مدیریت ورزشی، مدیران، مربیان و ورزشکاران خبره در فعالیت‌های ورزشی حرفه‌ای در سطح کشور بودند و نمونه‌گیری تحقیق به صورت در دسترس و برابر اعضای جامعه آماری انتخاب شدند (۳۸۵ نفر). ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط ۱۲ نفر اساتید از اساتید مدیریت ورزشی و متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی تحقیق با استفاده از آزمون ضریب الفای کرونباخ ۰/۷۷ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آزمون معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۵ و PLS نسخه ۳ انجام گرفت. نتایج نشان داد، فشار رقابت‌ها، فرهنگ و الگوهای رفتاری، قوانین و نظام اجتماعی، تبعیض و فساد در ورزش می‌توانند به ظهور رفتارهای ضد اجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران منجر شوند. فشار رقابتی در محیط حرفه‌ای فوتسال می‌تواند باعث رقابت بیش از حد و فشار ناشی از تلاش برای برتری شود که به دلیل آن، بازیکنان ممکن است به رفتارهای ضد اجتماعی متوجه شوند. همچنین، فرهنگ و الگوهای رفتاری موجود، قوانین و نظام اجتماعی می‌تواند الگوهای رفتاری ضد اجتماعی را ترویج و در پیشگیری از رفتارهای ضد اجتماعی کمک کند.

کلمات کلیدی: رفتارهای ضد اجتماعی، بازیکنان مرد، لیگ فوتسال ایران.

مقدمه

ورزش نقش بسزایی در زندگی افراد، اقتصاد کشور و جامعه ایفا می‌کند. همچنین، به عنوان یکی از ضرورت‌های زندگی معاصر و یکی از مهم‌ترین عوامل در تامین سلامت و نشاط جامعه مورد توجه قرار می‌گیرد (شهبازی و همکاران، ۲۰۱۸). با این حال، در حوزه ورزش، رفتارها و ارزش‌های ضد اجتماعی می‌توانند از رشد اخلاقی و اجتماعی جلوگیری کنند. به همین دلیل، مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ممکن است به همراه نتایج منفی همراه باشد (ناوارو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). مطالعات نشان می‌دهد که رفتارهای ضداجتماعی یک چالش مهم در ارتباطات بین فردی و تامین نیازهای روانشناختی می‌باشد (بالکیکانلی^۲، ۲۰۱۳). در حوزه‌ی ورزش، این نوع رفتارها می‌توانند از ایجاد پیوندهای اجتماعی، محافظت یا تنظیم روش‌های تعامل اجتماعی مانند خشونت، انزوا یا اجتماعی کناره‌گیری (رینالد^۳ و همکاران، ۲۰۱۸) جلوگیری کنند. علاوه بر این، مشخص شده است که ورزشکارانی که تجربه‌ی بیشتری از رفتارهای ضداجتماعی نسبت به هم‌تیمی‌های خود دارند، نیز رفتارهای منفی اجتماعی بیشتری نسبت به دیگران از خود نشان می‌دهند (بزرگ‌اصل و همکاران، ۲۰۱۸). در دوران حاضر، فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان یک روش نوین برای ارتباط بین افراد توسعه یافته است. در عصر اطلاعات و ارتباطات، اهمیت استفاده از رسانه‌ها به صورت آشکار برجسته شده است. این رسانه‌ها، با همکاری سازمان‌های بین‌المللی و ورزشی، می‌توانند ابزار مهمی برای دستیابی به پیشرفت و صلح در میان امتیاز ملل‌های مختلف باشند (شهبازی و همکاران، ۲۰۱۹). ورزش نیز به عنوان یک ابزار بین‌المللی برای کشورها عمل می‌کند و با استفاده از آن می‌توان روابط بین کشورها را در سراسر جهان تقویت کرد (یوسفی و همکاران، ۲۰۱۶). همچنین، از یک نگاه تاریخی، رویدادهای ورزشی و جذابیت آن به عنوان یک روش برای پیشبرد برنامه‌های سیاسی استفاده می‌شود (اینگلس^۴ و همکاران، ۲۰۱۴). فشار برای ایجاد رفتار مسئولانه‌تر در ورزشکاران به یک چالش جدید برای سازمان‌های ورزشی در تصمیم‌گیری‌هایشان در جهت حداکثر سود رساندن به جامعه و ارزش تبدیل شده است (الیاری و کاووسانو^۵، ۲۰۱۸). از طرف دیگر، حاکمیت دیدگاه‌هایی که بر پایه نتیجه‌گرایی عمل می‌کنند و تمرکزشان بر قراردادهای بزرگ و رقابت بین باشگاه‌ها برای جذب بازیکنان با استعداد است، بدون توجه به ارزش‌های اخلاقی آن‌ها، منجر به تبدیل ورزش به یک صنعت تجاری و تبلیغاتی شده است. این موضوع به گونه‌ای است که برخی از بازیکنان با استعداد و قهرمانان، از اخلاق و ارزش‌های اخلاقی دور می‌شوند، و این واقعیت نوع جدیدی از ورزشکارانی که به اخلاق توجه نمی‌کنند، شکل گرفته است. به طوری که برخی از مسئولان ورزشی در کشور از وضعیت فعلی نگران هستند (نقوی و همکاران، ۲۰۲۰).

در حال حاضر، بیشتر مطالعات رفتاری درباره ورزشکاران بر روی جنبه‌های اخلاقی و رفتارهای اجتماعی آن‌ها تمرکز دارند. این امر به دلیل این است که بسیاری از افراد جامعه شاهد رفتارهای نااخلاقی و آسیب‌رسان الگوهای اجتماعی خود

¹ Navarro

² Balcikanli

³ Reynald

⁴ Inglés

⁵ Al-Yaaribi and Kavussanu

هستند و این مسئله می‌تواند به ضربه‌های غیرقابل جبرانی برای جامعه منجر شود (کاوسانو و استنگر^۱، ۲۰۱۷). به عبارت دیگر، طبق نظر متخصصین، هر رفتاری پیامدهای خاصی را به همراه دارد و جوانان در فرهنگی که تحت تأثیر رسانه‌های بزرگ قرار می‌گیرند، مشاهده می‌کنند که دروغ، بی‌حرمتی و رفتارهای ناپسند از سوی ورزشکاران، مربیان و سایر افراد مرتبط با ورزش، به طور عادی در نظر گرفته می‌شوند و اخلاق به عنوان عاملی که مانع پیشرفت در محیط‌های حرفه‌ای محسوب می‌شود، نادیده گرفته می‌شود (نیکوسی^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). عموماً در بحث ورزشکاران، تمایلی به تمرکز بر پول وجود دارد و افراد مجبور هستند مهارت‌های خود را برای شرکت در مسابقات به فروش بگذارند. افرادی که خود را ورزشکار حرفه‌ای می‌دانند، به سمت سیستم سرمایه‌داری متمایل می‌شوند و خدمات خود را در ازای پاداشی مادی ارائه می‌دهند (یوسفی و همکاران، ۲۰۱۶). شواهد این مسئله بیشتر می‌شود زمانی که تحمیل جریمه مالی یا کاهش حقوق ورزشکاران قادر است به اندازه‌ای تأثیرگذاری داشته باشد که برخی از رفتارهای نامطلوب در آنان کاهش یابد (بانسون و برونر^۳، ۲۰۱۵). ورزشکاران حرفه‌ای با مجموعه‌ای چالش‌های اخلاقی روبرو هستند که برای پاسخگویی به آن‌ها نیازمند استدلال اخلاقی با استفاده از ارزش‌هایی است که در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ورزشکاران شکل گرفته‌اند. این رفتارهای غیراخلاقی ورزشکاران نسبت به هم‌تیمی‌ها و رقبا در محیط‌های اجتماعی و ورزشی را در بر می‌گیرد (بالکیکانلی، ۲۰۱۳). یک مرور کلی از تحقیقات انجام شده در حوزه عوامل تأثیرگذار بر شکل‌گیری رفتار ورزشکاران نشان می‌دهد که عدم وجود فضای اخلاقی در تیم‌های ورزشی، کیفیت نامناسب ارتباطات بین ورزشکاران و مربیان، نگرش ورزشکاران نسبت به بازی منصفانه و استدلال‌های غیراخلاقی درباره مسائل ورزشی، از جمله عوامل تأثیرگذار بر بروز رفتارهای غیراجتماعی و ضداجتماعی در محیط‌های ورزشی هستند (رینالد و همکاران، ۲۰۱۸). عوامل مختلفی از جمله عوامل انگیزشی، اخلاقی و نتایجی که ورزشکاران در صورت بروز رفتارهای اجتماعی و ضداجتماعی دریافت می‌کنند، بر ظهور اینگونه رفتارها تأثیرگذاری دارند (بروش و کریستیانسن^۴، ۲۰۱۴). بر اساس تحقیقات، ورزشکاران رفتارهای ضداجتماعی را نسبت به رقبای خود بیشتر انجام می‌دهند تا رفتارهای اجتماعی را نسبت به هم‌تیمی‌های خود بیشتر انجام دهند (نقوی و همکاران، ۲۰۲۰). به علاوه، نتایج پژوهش ال‌یاری و کاووسانو (۲۰۱۸) نشان می‌دهد که رفتارهای ضداجتماعی ورزشکاران نسبت به هم‌تیمی‌ها در ارتباط با لذت، عصبانیت، تلاش، عملکرد درک شده، تعهدات ورزشی و جو انگیزشی که توسط مربی ایجاد می‌شود، رابطه‌ای معنادار دارد (ال‌یاری و همکاران، ۲۰۱۸).

بر اساس نتایج تحقیق انجام شده توسط بروش و کریستیانسن (۲۰۱۴)، گرایش ورزشکاران به رفتارهای ضداجتماعی در رشته‌های تیمی مختلف متفاوت است. عواملی مانند موقعیت، جنسیت، تحصیلات، وضعیت اقتصادی، جو داخلی رشته ورزشی، رهبران تیم و سایر عوامل تأثیرگذار، تمایلات مختلفی را به رفتارهای ضداجتماعی در ورزشکاران در اوقات فراغت نشان می‌دهند. همچنین، نتایج تحقیق نقوی و همکاران (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که رفتارهای ضداجتماعی به دلیل ماهیت ورزش، می‌تواند تأثیرگذار در جامعه باشند. به علاوه، ویژگی‌های ذاتی ورزش، نوع رفتار ضداجتماعی را که رخ

¹ Kavussanu & Stanger

² Nicosia

³ Benson & Bruner

⁴ Broch & Kristiansen

می‌دهد، می‌تواند بیشتر مشهود شود. به عبارت دیگر، در ورزش‌هایی مانند تنیس روی میز، شنا و شوتینگ، رفتار ضداجتماعی بیشتر در حوزه کلامی و روانشناختی قرار می‌گیرد، در حالی که در ورزش‌هایی مانند کاراته و بسکتبال، تظاهرات ضداجتماعی عمدتاً در حوزه جسمی و تهاجمی قرار می‌گیرند (رینالد و همکاران، ۲۰۱۸). با توجه به تحقیقات انجام شده توسط زوان^۱ و همکاران (۲۰۱۷)، سطح رقابت یک متغیر دیگر است که سنتیاً با رفتارهای ضداجتماعی مرتبط است. نتایج نشان می‌دهند که هرچه سطح رقابت بیشتر شود، بازیکنان احساس قدرت بیشتری می‌کنند و بنابراین ممکن است تمایل بیشتری به انجام چنین رفتاری داشته باشند. از نظر ارتباط با متغیرهای دیگر که بیشتر به ماهیت روانشناختی مرتبط هستند، رفتار ضداجتماعی ارتباط ضعیف‌تری با خلق و خو، توانایی شناختی، روابط گروهی همسالان و سازگاری عمومی نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر، رفتار اجتماعی و ضداجتماعی دو بعد مخالف با روحیه ورزشی را نمایان می‌کنند (هامرمن و مورج^۲، ۲۰۱۵). تحقیقات نشان می‌دهد که مطالعات در زمینه رفتارهای ضداجتماعی عمدتاً به ورزش‌های رقابتی متمرکز شده‌اند. به طور خاص، تحقیقات بیشتری به رفتارهای ضداجتماعی نسبت به رفتارهای اجتماعی اختصاص داده شده است (برودلی و جکسون^۳، ۲۰۱۲). با توجه به ارزیابی این بُعد متضاد، تمرکز بر مولفه رفتاری قرار دارد، به این معنی که انجام رفتارهای ضداجتماعی در شرایط خاص امکان‌پذیر است (افوری^۴ و همکاران، ۲۰۱۷). رفتار به میزان بیشتری تحت تأثیر احساسات و عواطف قرار می‌گیرد نسبت به باورها و شناخت‌ها. این سه سیستم پاسخ می‌توانند به طرق متفاوتی عمل کنند و در شرایط استرس‌زا مانند یک مسابقه، فرد ممکن است نتواند انگیزه‌های خود را کنترل کند و در نهایت به حریف حمله کند (هامرمن و مورج، ۲۰۱۵).

رفتارهای ضداجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران دارای اهمیت بسیاری هستند. این رفتارها می‌توانند از جوانب مختلف بر تمامیت و رونق این ورزش تأثیرگذار باشند. به عنوان مثال، این رفتارها می‌توانند باعث افت اعتماد به نفس و روحیه بازیکنان، خرابی ارتباطات درون تیم، تخریب فضای ورزشی سالم و افزایش سطح تنش در محیط بازی شوند. علاوه بر این، حضور رفتارهای ضداجتماعی می‌تواند منجر به نقض قوانین و رویه‌های ورزشی شده و باعث کاهش اعتبار و اعمال تنبیهات علیه بازیکنان گردد. به همین دلیل، توجه به این مسئله و پیشگیری از وقوع چنین رفتارهایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است تا بتوان با محیطی سالم‌تر و بازیکنانی متعهد و حرفه‌ای‌تر، بهبود ورزش فوتسال در ایران را تسهیل نمود. مطالعاتی که تاکنون در خصوص رفتار ورزشکاران انجام شده، اهمیت این موضوع را نشان می‌دهند. با این حال، در کشورمان، کمبودی در مطالعه مبحث مذکور وجود دارد که اجرای یک تحقیق در این زمینه امری ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، در این تحقیق، سعی شده است تا یک مدل نقش برای رفتارهای ضداجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران تدوین گردد.

¹ Zvan

² Hamerman & Morewedge

³ Boardley & Jackson

⁴ Ofori

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی و از لحاظ هدف، کاربردی بود که به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق اساتید مدیریت ورزشی، مدیران، مربیان و ورزشکاران خبره در فعالیتهای ورزشی حرفه‌ای در سطح کشور بودند و نمونه‌گیری تحقیق به صورت در دسترس و برابر اعضای جامعه آماری انتخاب شدند (۳۸۵ نفر). ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط ۱۲ نفر اساتید از اساتید مدیریت ورزشی و متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. پایایی تحقیق با استفاده از آزمون ضریب الفای کرونباخ $0/77$ به دست آمد که نشان دهنده مطلوب بودن پایایی پرسشنامه تحقیق حاضر بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آزمون معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۵ و PLS نسخه ۳ انجام گرفت.

یافته‌های تحقیق

جدول شماره (۱) ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های آماری تحقیق حاضر را نشان می‌دهد:

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های آماری

نوع متغیر	ویژگی توصیفی	فراوانی	درصد
سن	کم‌تر از ۳۰ سال	۸۴	۲۲
	۳۱ الی ۴۰ سال	۱۰۸	۲۸
	۴۱ الی ۵۰ سال	۱۳۰	۳۴
	بالای ۵۰ سال	۶۳	۱۶
مشارکت نمونه آماری تحقیق	اساتید مدیریت ورزشی	۴۶	۱۲
	مدیران خبره در فعالیتهای ورزشی	۳۱	۸
	مربیان خبره در فعالیتهای ورزشی	۱۰۷	۲۸
سابقه فعالیت	ورزشکاران خبره در فعالیتهای ورزشی	۲۰۱	۵۲
	کم‌تر از ۱۰ سال	۷۳	۱۹
	۱۱ الی ۱۵ سال	۹۶	۲۵
	۱۶ الی ۲۰ سال	۱۰۴	۲۷
مدرک تحصیلی	بالای ۲۰ سال	۱۱۲	۲۹
	دکتری	۸۹	۲۳
	کارشناسی ارشد	۱۵۰	۳۹
	کارشناسی	۱۲۶	۳۳
	دیپلم	۲۰	۵
جمع		۳۸۵	۱۰۰

برای بررسی روایی تشخیصی سازه‌ها از ماتریس همبستگی متغیرهای مکنون استفاده شد که بر اساس نتایج سطح معنی‌داری بین متغیرهای تحقیق برابر با ۰,۰۰۰ هست که از مقدار ۰/۰۵ کمتر می‌باشد، لذا همبستگی بین متغیرهای تحقیق برقرار است. برای بررسی برازش مدل به بررسی اعتبار مرکب و میانگین واریانس استخراج شده پرداخته شد که به صورت جدول زیر است:

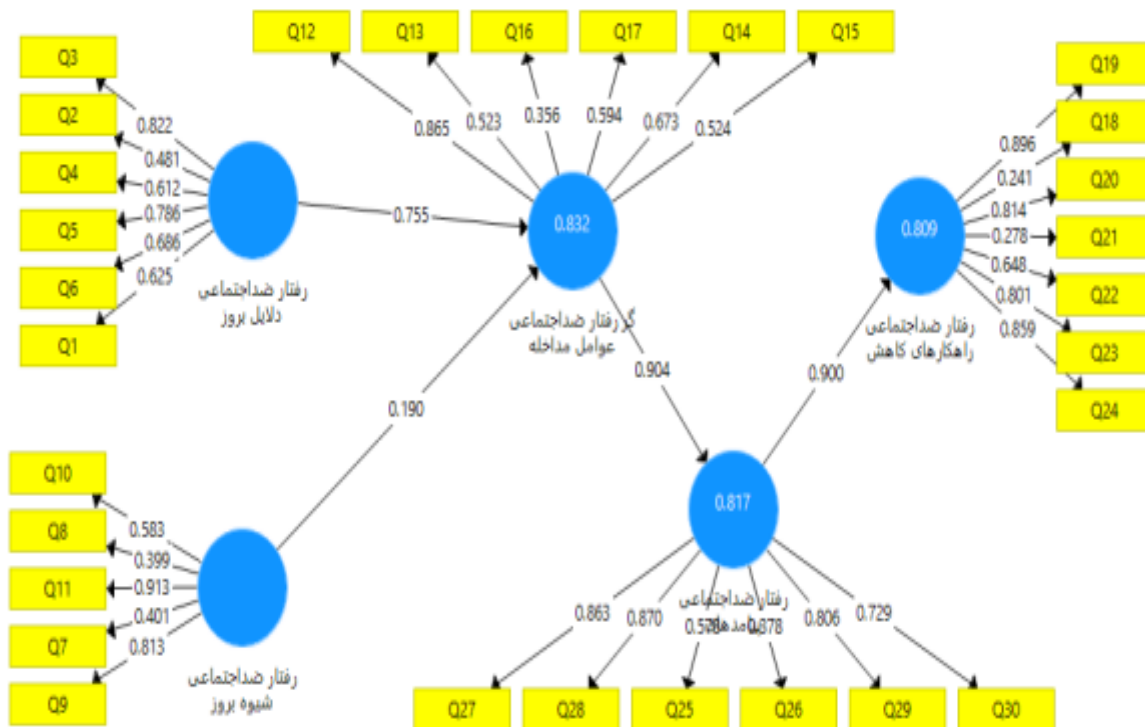
جدول ۲. نتایج کلی از سازه‌های تحقیق

متغیرهای تحقیق	میانگین واریانس استخراج شده AVE	اعتبار مرکب CR	آلفای کرونباخ α	R^2
دلایل بروز رفتارهای ضداجتماعی	۰/۶۵۲	۰/۸۶۳	۰/۸۰۲	۰/۹۶
شیوه بروز رفتارهای ضداجتماعی	۰/۶۸۴	۰/۸۳۲	۰/۷۵۴	
عوامل مداخله‌گر رفتارهای ضداجتماعی	۰/۶۳۲	۰/۷۷۳	۰/۸۶۳	
پیامدهای رفتارهای ضداجتماعی	۰/۵۹۴	۰/۸۵۱	۰/۷۹۴	
راهکارهای کاهش رفتارهای ضداجتماعی	۰/۵۶۵	۰/۷۶۸	۰/۷۷۳	

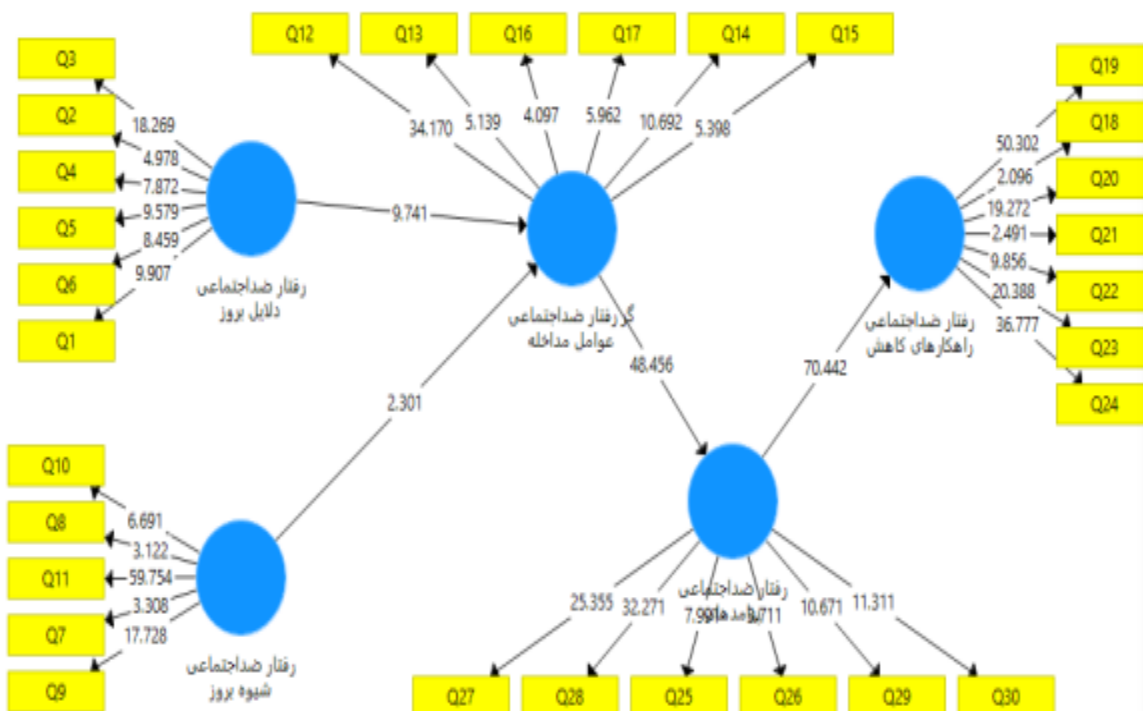
با توجه به جدول فوق اعدادی که زیر ستون اعتبار مرکب می‌باشد، ضریب دیلون- گلداشتاين می‌باشند که مقادیر بیشتر از ۰/۷ برای این ملاک قابل قبول هستند. مقادیر متوسط واریانس استخراج شده -**AVE**- در جدول بالا باید بیشتر از ۰/۵ باشد که در جدول مذکور نشان داده شده است. برای انتخاب بهترین مدل، از معیار کیفیت جهانی توسط آماتو و همکاران (۲۰۰۴) مطرح شد، استفاده می‌کنیم.

$$GOF = \sqrt{communality \times R^2}$$

$communality$ ، میانگین اشتراک هر متغیر و کیفیت مدل بیرونی را می‌سنجد. R^2 میانگین R^2 برای هر متغیر پنهان بیرون‌زا می‌باشد. R^2 ، کیفیت مدل داخلی را می‌سنجد و برای هر متغیر درون‌زا بر طبق متغیر پنهان که آن را توضیح می‌دهد، محاسبه می‌شود. برازش بالاتر از ۰/۳۶، کیفیت بهتر مدل نشان می‌دهد که این مدل توسط حداقل مربعات جزئی به خوبی تبیین شده است. برازش این مدل برابر با ۰/۴۸۱ می‌باشد.

شکل ۱. مدل آزمون شده تحقیق در حالت ضرایب استاندارد

شکل ۲. مدل آزمون شده تحقیق در حالت معنی داری (T)

جدول ۳. نتایج مقادیر t و ضریب مسیر متغیرهای تحقیق

گویه‌ها	متغیرها	مقادیر t	ضرایب مسیر
Q1	دلایل بروز رفتارهای ضد اجتماعی	۹/۹۰۷	۰/۶۲۵
Q2		۴/۹۷۸	۰/۴۸۱
Q3		۱۸/۲۶۹	۰/۸۲۲
Q4		۷/۸۷۲	۰/۶۱۲
Q5		۹/۵۷۹	۰/۷۸۶
Q6		۹/۹۰۷	۰/۶۸۶
Q7		۳/۳۰۸	۰/۴۰۱
Q8	شیوه بروز رفتارهای ضد اجتماعی	۳/۱۲۲	۰/۳۹۹
Q9		۱۷/۷۲۸	۰/۸۱۳
Q10		۶/۶۹۱	۰/۵۸۳
Q11		۵۹/۷۵۴	۰/۹۱۳
Q12		۳۴/۱۷۰	۰/۸۶۵
Q13		۵/۱۳۹	۰/۵۲۳
Q14		۱۰/۶۹۲	۰/۶۷۳
Q15	عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی	۵/۳۹۸	۰/۵۲۴
Q16		۴/۰۹۷	۰/۳۵۶
Q17		۵/۹۶۲	۰/۵۹۴
Q18		۲/۰۹۶	۰/۲۴۱
Q19		۵۰/۳۰۲	۰/۸۹۶
Q20		۱۹/۲۷۲	۰/۸۱۴
Q21		۲/۴۹۱	۰/۲۷۸
Q22	پیامدهای رفتار ضد اجتماعی	۹/۸۵۶	۰/۴۶۸
Q23		۲۰/۳۸۸	۰/۸۰۱
Q24		۳۶/۷۷۷	۰/۸۵۹
Q25		۷/۹۹۱	۰/۵۷۸
Q26		۹/۷۱۱	۰/۳۷۸
Q27		۲۵/۳۵۵	۰/۸۶۳
Q28		۳۲/۲۷۱	۰/۸۷۰
Q29	راهکارهای کاهش رفتار ضداجتماعی	۱۰/۶۷۱	۰/۸۰۶
Q30		۱۱/۳۱۱	۰/۷۲۹

بر اساس جدول ۴ نتایج نشان می‌دهد که تمامی مقادیر t برای گویه‌های تحقیق بیشتر از ۱/۹۶ می‌باشد.

جدول ۴. نتایج مقادیر t و ضریب مسیر متغیرهای تحقیق

نتیجه	ضریب مسیر	مقادیر t	متغیر اثرپذیر (وابسته)	متغیر اثرگذار (مستقل)
تأیید	۰/۷۵۵	۹/۷۴۱	عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی	دلایل بروز رفتارهای ضد اجتماعی
تأیید	۰/۱۹۰	۲/۰۳۱	عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی	شیوه بروز رفتارهای ضد اجتماعی
تأیید	۰/۸۱۷	۲۳/۴۶۸	راهکارهای کاهش رفتار ضداجتماعی	عوامل مداخله‌گر رفتار ضد اجتماعی
تأیید	۰/۹۰۴	۴۸/۴۵۶	پیامدهای رفتار ضد اجتماعی	عوامل مداخله‌گر رفتار ضد اجتماعی
تأیید	۰/۹۰۰	۷۰/۴۴۲	راهکارهای کاهش رفتار ضداجتماعی	پیامدهای رفتار ضد اجتماعی

با توجه به جدول (۴) تحقیق، نتایج حاصل شده از تجزیه و تحلیل با معادلات ساختاری بر اساس PLS به صورت ارائه شده است:

- با توجه به الگوی تحلیل مسیر با استفاده از روش حداقل مربعات جزئی تأثیر دلایل بروز رفتارهای ضداجتماعی بر عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی ورزش برابر با مقدار آماره t ۹/۷۴۱ بوده که بیشتر از ۱/۹۶ و ضریب مسیر ۰/۷۵۵ می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که دلایل بروز رفتارهای ضداجتماعی بر عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی ورزش تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.
- با توجه به الگوی تحلیل مسیر با استفاده از روش حداقل مربعات جزئی تأثیر شیوه بروز رفتارهای ضداجتماعی بر عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی ورزش برابر با مقدار آماره t ۲/۰۳۱ بوده که بیشتر از ۱/۹۶ و ضریب مسیر ۰/۱۹۰ می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که شیوه بروز رفتارهای ضداجتماعی بر عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی ورزش تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.
- با توجه به الگوی تحلیل مسیر با استفاده از روش حداقل مربعات جزئی تأثیر عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی بر پیامدهای رفتار ضداجتماعی ورزش برابر با مقدار آماره t ۴۸/۴۵۶ بوده که بیشتر از ۱/۹۶ و ضریب مسیر ۰/۹۰۴ می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که عوامل مداخله‌گر رفتار ضداجتماعی بر پیامدهای رفتار ضد اجتماعی ورزش تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش ذاتاً یک زمینه اجتماعی است که فرصت‌های زیادی برای درگیر شدن در رفتارهایی فراهم می‌کند که می‌تواند

پیامدهای مثبتی برای دیگران داشته باشد. در عین حال، ورزش فرصت‌های متعددی را برای رفتارهایی ارائه می‌دهد که می‌تواند عواقب منفی برای دیگران داشته باشد. بنابراین، در ورزش هم شاهد اعمال اجتماعی و هم رفتارهای ضداجتماعی هستیم. این رفتارها می‌توانند از جنبه‌های مختلف بر تمامیت و رونق این ورزش تأثیرگذار باشند. از جمله اثرات منفی این رفتارها می‌توان به افت اعتماد به نفس و روحیه بازیکنان، تخریب ارتباطات میان اعضای تیم، تخریب فضای ورزشی سالم و افزایش سطح تنش در محیط بازی اشاره کرد. همچنین، وجود رفتارهای ضد اجتماعی می‌تواند به نقض قوانین و رویه‌های ورزشی منجر شده و باعث افت اعتبار و اعمال تنبیهات در برابر بازیکنان گردد؛ از این رو، توجه به این مسئله و پیشگیری از وقوع این گونه رفتارها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است تا بتوان با محیطی سالم‌تر و بازیکنانی متعهد و حرفه‌ای‌تر راهی بهبود ورزش فوتسال در ایران یافت. به همین دلیل، تحقیق حاضر به شناسایی عوامل مؤثر بر رفتارهای ضد اجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران پرداخته شد.

کارکردهای اخلاقی و فرهنگی ورزش را می‌توان در سه سطح فردی، ملی و بین‌المللی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. در سطح فردی، ورزش و حضور در عرصه‌های مرتبط با ورزش منجر به شکل‌گیری، توسعه و انتقال ارزش‌هایی چون انضباط، تندرستی، رفتار جوانمردانه، رقابت، تالش و کوشش، پشتکار و نیل به هدف می‌گردد. عرصه‌های ورزشی می‌توانند این ارزش‌ها را مرتباً نمایش و تقویت کنند و از سوی دیگر، افراد جامعه را از انحرافات و آسیب‌های اجتماعی دور نگه می‌دارد. در سطح ملی، ورزش عاملی است برای ایجاد هویت، انسجام و همبستگی ملی. مصادیق این کارکرد ورزش را می‌توان در احساس هویت، رضایت و غرور جامعه بعد از پیروزی تیم‌های ملی دانست. در سطح بین‌المللی، ورزش و رویدادهای بین‌المللی که در داخل و یا خارج از کشور برگزار می‌گردد، فرصتی برای انتقال و گسترش میراث فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی و انسانی جامعه به ملت‌های دیگر و آشنایی و شناسایی ارزش‌های سازنده فرهنگی سایر کشورها و نهادینه‌سازی این ارزش‌ها در داخل کشور است. (کاوسانو و استنگر، ۲۰۱۷).

اطمینان حاصل شود که ورزش به طور کلی می‌تواند تأثیرات مثبتی بر رشد فیزیکی، احساسی و اجتماعی داشته باشد. با این حال، برخی اعتقاد دارند که ورزش ممکن است رفتارهای ضد اخلاقی و ضداجتماعی را نیز تشدید کند. نوع ارزش‌ها و رفتارهایی که در ورزش توسعه می‌یابد، به روش‌ها و برنامه‌های ورزشی بستگی دارد که به ورزشکاران ارائه می‌شود. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که اخلاق پیشگیرانه به صورت قدرت رفتار انسانی (یا انجام کارهای خوب) ظاهر می‌شود، در حالی که اخلاق بازدارنده به صورت خودداری از رفتار غیرانسانی (یا اجتناب از انجام کارهای بد) بیان می‌شود. در تحقیقات ورزشی، اصطلاحات رفتار اجتماعی و ضداجتماعی برای اشاره به اخلاق پیشگیرانه و بازدارنده استفاده می‌شود (بانسون و برونر، ۲۰۱۵).

سطوح کمبود رفتارهای ضداجتماعی که نشان‌دهنده بازدارندگی است، باید مورد توجه قرار گیرد. اخلاق رفتار اجتماعی به عنوان رفتاری داوطلبانه تعریف می‌شود که به فرد دیگر کمک می‌کند یا در نفع آن فرد است. در ورزش، مثال‌هایی از اخلاق رفتار اجتماعی شامل کمک به هم‌تیمی در خروج از زمین و تبریک گفتن به هم‌تیمی است. رفتار ضداجتماعی به عنوان رفتاری تعریف می‌شود که به فرد دیگر آسیب وارد می‌کند یا آسیب را تظاهر می‌کند (الیاری و کاووسانو،

۲۰۱۸). به عنوان مثال، تالش برای آسیب رساندن به حریف و تظاهر به آسیب زدن. قبل از توسعه مطالعات درباره رفتارهای اجتماعی و ضداجتماعی در ورزش، تلاش‌هایی برای اندازه‌گیری رفتارهای اجتماعی و ضداجتماعی در بازیکنان فوتبال انجام شده است. مطالعات مشاهده‌ای و خودگزارشی نشان می‌دهند که رفتارهای اجتماعی و ضداجتماعی ممکن است نه تنها به سمت حریفان، بلکه به سمت هم‌تیمی‌ها هم جهت یابی شود.

الیاری و کاوسانو (۲۰۱۸) به این نتیجه رسیدند که درصد قابل توجهی از رفتارهای اجتماعی که در طول مسابقات فوتبال مشاهده می‌شود، مانند تبریک گفتن به بازیکن دیگر، به سمت هم‌تیمی‌ها هدایت می‌شود. این یافته قابل قبول است، زیرا بازیکنان فوتبال در تیم‌ها در رقابت با تیم‌های دیگر هستند و تبریک به هم‌تیمی‌های خود برای عملکرد خوب، ممکن است بیانگر رضایت فرد از دستاوردهای گروهی باشد. این تحقیق مشاهده‌ای همچنین نشان داد که بیشتر رفتارهایی که در طول مسابقات فوتبال رخ می‌دهد، مربوط به رفتارهای ضداجتماعی نسبت به حریفان است. با تکیه بر این پژوهش، ناوارو و همکاران (۲۰۲۰) چندین نوع رفتار اجتماعی و ضداجتماعی را در مقابل مخالفان و هم‌تیمی‌ها شناسایی کردند. آن‌ها مطالعات رفتارهای اجتماعی و ضداجتماعی در ورزش را گسترش دادند و از چهار خرده‌مقیاس برای اندازه‌گیری این رفتارها استفاده کردند.

نتایج تحقیقات آن‌ها نشان داد که رفتارهای خاص نسبت به حریفان و هم‌تیمی‌ها بسته به دریافت کننده متفاوت است. به طور خاص، رفتارهای طرفدارانه که شامل کمک به حریف از زمین یا کمک به حریف آسیب دیده می‌شوند، وجود دارند. در عوض، رفتارهای دوستانه هم‌تیمی شامل تبریک و تشویق یک هم‌تیمی هستند که می‌توانند پیامدهای مرتبط با موفقیت را به همراه داشته باشند. بنابراین، درگیر شدن در این رفتارها ممکن است به نفع شخصی باشد. به عنوان مثال، با تشویق یک هم‌تیمی پس از یک اشتباه، می‌توان به هم‌تیمی کمک کرد تا عملکرد بهتری داشته باشد، که به نوبه خود به نفع تیم است.

میادین ورزشی از بارزترین سناریوهای اجتماعی هستند که خشونت‌های رفتاری قابل مشاهده هستند. برخی از ورزشکاران، زمانی که مستقیماً تحت فشار تماشاگران قرار می‌گیرند، ممکن است در برابر حریفان خود رفتارهای پرخاشگرانه انجام دهند. کاوسانو و استنگر (۲۰۱۷) به این نتیجه رسیدند که خشونت بیشتر هنگامی رخ می‌دهد که تیم در حال شکست است. افرادی که دارای آمادگی بدنی و قلبی و عروقی بهتری هستند، عکس‌العمل تحریکی را با شدت کمتری نشان می‌دهند؛ بنابراین، سطح آمادگی تیم‌ها و ورزشکاران به صورت مستقیم و غیرمستقیم در تعدیل خشونت و عکس‌العمل‌های خشونت‌آمیز در رقابت‌ها نقش دارد؛ از سوی دیگر، نحوه داوری، شکست و ناکامی تیم، رفتار ورزشکاران تیم مقابل، حساسیت رقابت، و آمادگی جسمانی پایین ورزشکاران از میان عوامل مؤثر در بروز پرخاشگری در ورزش می‌باشند. در تبیین نتایج می‌توان بیان داشت که ورزش پدیده‌ای است که در آن رقابت نقش مهمی ایفا می‌کند و دست‌یابی به نتیجه گاه‌با اختلاف نظر، پراکندگی در تصمیم‌گیری و در نهایت قضاوت‌های مختلف همراه است. قضاوت یا از طرف بازیکنان و یا توسط یک داور انجام می‌شود، که در هر صورت رعایت آن برای کلیه افراد ضروری است. در نتیجه، شرکت در فعالیت‌های ورزشی به افراد آمادگی می‌دهد تا بهترین قضاوت را در جامعه انجام دهند، به

تصمیمات اتخاذ شده احترام بگذارند و به آن‌ها عمل کنند.

شخصیت اجتماعی نمایانگر رشد صحیح و طبیعی روانی افراد است. اگر تربیت بدنی در جامعه با اصول این علم مطابقت داشته باشد، ورزشکاران از فردگرایی و خودمحوری دور می‌مانند و رشد و حیات طبیعی در فرد بهبود می‌یابد (بزرگ، اصل و همکاران، ۲۰۱۸). با توجه به اینکه اجرای مهارت‌های ورزشی باید طبق قوانین و مقررات خاص هر رشته باشد و رعایت مقررات بازی برای همه بازیکنان الزامی است، فشارهای مختلف می‌تواند بازیکنان را به رفتارهای ضداجتماعی وا دارد. برای مثال، فشار برای کسب پیروزی و امتیازات می‌تواند باعث تخلفات، تخریب مالیاتی یا رفتارهای خشونت‌آمیز شود. انتظارات بالای هواداران و رسانه‌ها نیز می‌تواند فشارهای روانی روی بازیکنان ایجاد کند و آن‌ها را به رفتارهای نااخلاقی ترغیب کند تا از نظر آن‌ها بهتر عمل کنند. همچنین، فشارهایی که از سوی مربیان و مدیران تیم وارد می‌شود، شامل انتظارات بالا، فشارهای جسمانی و روانی، تهدید به اخراج یا مجازات‌های دیگر می‌شود که ممکن است باعث رفتارهای ضداجتماعی شود. این فشارها ممکن است شامل مسائل شخصی، اقتصادی، خانوادگی و اجتماعی باشد که بازیکنان در تیم ورزشی تحمل می‌کنند و آن‌ها را به رفتارهای نااخلاقی ترغیب می‌کند. درک این فشارها و اتخاذ راهکارهای مناسب برای مدیریت آن‌ها می‌تواند کمک کننده باشد تا بروز این رفتارها کاهش یابد و محیطی سالم‌تر برای بازیکنان و هواداران فراهم شود.

عوامل مختلف می‌توانند بر رفتارهای ضداجتماعی در بازیکنان لیگ فوتبال ایران تأثیر بگذارند. فرهنگ و الگوهای رفتاری می‌توانند یکی از این عوامل باشند که از طریق محیط تیم، فرهنگ جامعه و تأثیرات فرهنگی دیگر به وجود می‌آیند. فرهنگ و الگوهای رفتاری موجود در تیم می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر رفتار بازیکنان داشته باشند. به عنوان مثال، اگر در تیم فشار برای برنده شدن و دستیابی به نتایج مثبت وجود داشته باشد، این ممکن است بازیکنان را به رفتارهای غیراخلاقی ترغیب کند. انتظارات و ارزش‌های جامعه نیز می‌توانند تأثیرگذار باشند؛ به عنوان مثال، اگر جامعه تمایل به تحمل رفتارهای ناسازگار با قوانین و نظم اجتماعی داشته باشد، این ممکن است بر رفتار بازیکنان تأثیر بگذارد. رسانه‌ها و شخصیت‌های معروف نیز می‌توانند به عنوان الگوهای رفتاری برای جوانان عمل کنند؛ اگر این نمایندگان رفتارهای ضداجتماعی را ترویج کنند، ممکن است بازیکنان نیز تحت تأثیر آن قرار بگیرند. رفتارها و الگوهای رفتاری که بازیکنان در خانواده‌های خود تجربه می‌کنند، نیز می‌توانند بر رفتار آن‌ها در تیم تأثیرگذار باشند. همچنین، رفتارهای هم‌تیمی‌ها و تأثیر آن‌ها بر بازیکنان نیز می‌تواند یکی از عوامل مؤثر باشد.

اگر هم‌تیمی‌ها رفتارهای ضداجتماعی داشته باشند، احتمالاً بازیکنان نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرند و به این رفتارها روی می‌آورند. به عنوان مثال، اگر بازیکنان احساس کنند که تنها با اقدامات نامناسب و دلالتی می‌توانند به موفقیت دست یابند، احتمالاً از رفتارهای ناخوشایند برای دستیابی به اهداف خود استفاده می‌کنند. این امر می‌تواند باعث کاهش اعتماد بازیکنان به رقابت منصفانه و اثربخشی فعالیت‌های ورزشی شود و در نتیجه به رفتارهای ضداجتماعی منجر شود. همچنین، مقررات و قوانین ورزشی می‌توانند تأثیرگذار باشند. اجرای صحیح و منصفانه قوانین، و عدم ترجیح دادن بازیکنان مشهور بر روی عدالت، می‌تواند بازیکنان را به رفتارهای نامناسب ترغیب کند. تمامی این عوامل می‌توانند به

صورت ترکیبی و با تأثیرات متقابل بر رفتارهای ضداجتماعی در بازیکنان لیگ فوتسال ایران تأثیر بگذارند. ورزش و تربیت بدنی و شرکت در مکان‌های ورزشی می‌تواند توانایی فرد را در ایجاد ارتباط با دیگران افزایش دهد. بازی با دیگران می‌تواند پرده خجالت بی‌مورد را بردارد و فرد را برای ورود به جمع آماده کند. این فرصت به فرد می‌دهد تا خصوصیات خود را در کنار ورزش به دیگران نشان دهد و بتواند افکار و حرف‌های خود را به زبان بیاورد (بانسون و برونر، ۲۰۱۵). میدان ورزش یک سکوی مناسب برای تقویت احساس مسئولیت‌پذیری در صحنه اجتماع است. در این محیط، هر فرد خود را در قبال دیگران مسئول می‌داند. احساس مسئولیت فرد می‌تواند باعث پیروزی و موفقیت اجتماع شود، موانع پیشرفت و تعالی را برطرف کند و از طریق آن، به راحتی به اهداف خود نزدیک شود. به عبارت دیگر، ورزش تأثیر قابل توجهی در تغییر رفتار فردی دارد و به عنوان بخشی از تعلیم و تربیت، از طریق حرکت و فعالیت‌های جسمانی، رشد و پیشرفت در تمامی جنبه‌های انسانی را تسهیل و هماهنگ می‌کند و به شکوفایی و تکوین استعدادهای انسانی کمک می‌کند.

در فرآیند آموزش و تربیت، برخی از مفاهیم تربیتی مناسب نیستند که به صورت تئوری و در کلاس‌های درسی آموزش داده شوند، بلکه مناسب است که این مفاهیم از طریق فعالیت‌های جسمانی، بازی و سرگرمی‌ها به افراد آموزش داده شوند. این موضوع به ویژه در حالت یادگیری و آموزش کودکان بسیار مهم است و توجه ویژه‌ای به آن می‌شود. روانشناسان امروزی فعالیت‌های حرکتی را به عنوان یک ابزار برای آموزش مفاهیم تربیتی می‌شناسند. وقتی انسان در فعالیت‌های جسمانی و در محیط‌های ورزشی در تعامل باز و آزاد با سایر بازیکنان قرار می‌گیرد و تحت نظارت و تماشای افراد زیادی قرار می‌گیرد، محیط اطراف او تغییر می‌کند. این تغییرات ممکن است تأثیرات خاصی روی شخصیت، عواطف و ارتباطات اجتماعی بازیکنان ایجاد کنند. همچنین، تغییرات جسمانی و افزایش توانمندی بدنی که نتیجه فعالیت ورزشی است، یک عامل دیگر است که تغییر رفتار و ساختار فردی را در بازیکنان به وجود می‌آورد. بر اساس تحقیقات اینگلس و همکاران (۲۰۱۴)، روح و جسم دو بُعد جدایی‌ناپذیر در شکل‌گیری انسان هستند و ارتباط و هماهنگی بین این دو بُعد باعث شکل‌گیری وجود انسان می‌شود. تغییر در یکی از این بُعدها، تأثیری روی بُعد دیگر دارد. به عبارت دیگر، افزایش قدرت و توان فیزیکی انسان تغییراتی در منش و ساختار شخصیتی او ایجاد می‌کند. افراد ورزشکار و به طور کلی افرادی که جسمانی سالم و قوی دارند، نسبت به افراد ضعیف، صفات مطلوبی مانند جوانمردی و اعتماد به نفس بیشتری دارند. بنابراین، افرادی که آمادگی جسمانی بالاتری دارند، صفات شایسته‌تری دارند و بیشتر به خودشان اعتماد کرده و از خود گذشتگی نشان می‌دهند.

به طور کلی، فشار رقابت‌ها، فرهنگ و الگوهای رفتاری، قوانین و نظام اجتماعی، تبعیض و فساد در ورزش می‌توانند به ظهور رفتارهای ضد اجتماعی در بازیکنان مرد لیگ فوتسال ایران منجر شوند. فشار رقابتی در محیط حرفه‌ای فوتسال می‌تواند باعث رقابت بیش از حد و فشار ناشی از تلاش برای برتری شود که به دلیل آن، بازیکنان ممکن است به رفتارهای ضد اجتماعی متوجه شوند. همچنین، فرهنگ و الگوهای رفتاری موجود در محیط اجتماعی ورزشی و فوتسال می‌تواند الگوهای رفتاری ضد اجتماعی را ترویج کند. قوانین و نظام اجتماعی نیز می‌تواند به ترویج یا پیشگیری از

رفتارهای ضد اجتماعی کمک کند. همچنین، تبعیض و فساد ممکن است باعث ناامیدی و ناراضی بودن بازیکنان شود که در نهایت به رفتارهای ضد اجتماعی منجر می‌شود. برای توسعه مطالعاتی تحقیقات مرتبط پیشنهاد می‌شود، در مطالعات آتی عوامل مؤثر بر رفتار ضد اجتماعی فوتسالیست‌ها با استفاده از روش‌های سلسله مراتبی مورد ارزیابی قرار گیرد. همچنین تأثیر عوامل اجتماعی و ساختاری و روانی بر کاهش رفتارهای ضد اجتماعی در شرایط مختلف ورزشی مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- [Al-Yaaribi, A., Kavussanu, M. \(2018\). “Consequences of prosocial and antisocial behaviors in adolescent male soccer players: The moderating role of motivational climate”. *Psychology of Sport and Exercise*, 37, 91-99.](#)
- [Balcikanli, G.S. \(2013\). “The Turkish adaptation of the prosocial and antisocial behavior in sport scale \(PABSS\)”. *Int J Humanit Soc Sci*, 3\(18\), 271-276.](#)
- [Benson, A.J., Bruner, M. W. \(2018\). “How teammate behaviors relate to athlete affect, cognition, and behaviors: A diary approach within youth sport. *Psychol*”. *Sport Exerc*, 34, 119–112](#)
- [Boardley, I.D., Jackson, B. \(2012\). “When teammates are viewed as rivals: A cross-national investigation of achievement goals and intra team moral behavior”. *J. Sport Exerc. Psychol*, 34, 503–524.](#)
- [BozorgAsil, M., Rajabdorri, H., Khani Zolan, A.R. \(2018\). “The Relationship between Antisocial Personality Disorder and the Tendency towards Unethical Behaviors in Accounting Students”. *Health Accounting Quarterly*, 7 \(2\), 1 -14. \(In Persian\).](#)
- [Broch, T. B., Kristiansen, E. \(2014\). “The margin for error: Ritual coping with cultural pressures”. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 24\(5\), 837-845.](#)
- [Hamerman, E.J., Morewedge, C.K. \(2015\). “Reliance on luck: Identifying which achievement goals elicit superstitious behavior”. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41\(3\), 323-335.](#)
- [Inglés, C.J., Martínez González, A., García-Fernández, J.M. \(2013\). “Conducta prosocial y estrategias de aprendizaje en una muestra de estudiantes españoles de Educación Secundaria Obligatoria”. *Eur. J. Educ. Psychol*, 24, 33–53.](#)
- [Kavussanu, M., Stanger, N. \(2017\). “Moral behavior in sport”. *Current opinion in psychology*, 16, 185-92.](#)
- [Naghavi, M., Hosseini, S.E., Ramazani, R., Keshkar, S. \(2020\). “Identification and modeling of social behavior shaping factors of professional athletes in Iran”. *Sports Management Quarterly*, 12 \(1\), 83 -99. \(In Persian\).](#)
- [Navarro, N., Rubén, T., Adolfo, J., Aguilar Parra, J. \(2020\). “Adaptation and Validation of the Prosocial and Antisocial Behavior Scale in Sports for the Spanish Context”.](#)
- [Nicosia, N. Wong, E. Shier, V. Massachi, S. Datar, A. \(2017\). “Parental deployment, adolescent academic and social-behavioral maladjustment, and parental psychological well-being in military families”. *Public Health Rep*, 18, 93–105.](#)
- [Ofori, P.K., Tod, D., Lavalley, D. \(2017\). “Predictors of superstitious beliefs”. *Journal of Psychology in Africa*, 27\(1\), 1-12.](#)

- [Reynald, L., Peter, B., Christine, B. \(2018\). “Sports betting and the integrity of Australian sport: Athletes' and non-athletes' perceptions of betting-motivated corruption in sport”. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 19, 154-167.](#)
- [Shahbazi, R., Jalali Farahani, M., Khabiri, M. \(2019\). “Reviewing and Rating the Role of Mass Media in Development of Sport Tourism in Tabriz City”. *Journal of Communication Management in Sports Media*, 7 \(1\), 77-84. \(In Persian\).](#)
- [Shahbazi, R., Mostafaei Kiwi, J., Daei, R., Sajjadi, S.N. \(2018\). “Role of Mass Media on Development of Sport for All \(from the Perspective of Students of University of Tehran\)”. *Journal of Communication Management in Sports Media. Seventh Year*, 6 \(21\), 34-42. \(In Persian\).](#)
- [Yousefi, S., Sharifian, E., Korosh., Ghahraman Tabrizi, K., Zarki, P. \(2016\). “The relationship between the moral criteria of coaches and the tendencies of sports aggression in the athletes of the country's basic national teams”. *Journal of Sports Management and Movement Behavior*, 12 \(24\), 25-38. \(In Persian\).](#)
- [Zvan, M., Zenic, N., Sekulic, D., Cubela, M., Lesnik, B. \(2017\). “Gender- and sport-specific associations between religiousness and doping behavior in high-level team sports”. *Journal of Religion and Health*, 56\(4\), 1348–1360.](#)